

*Храбан Т. Е.,**викладач кафедри англійської мови**Військового інституту телекомунікацій та інформатизації**Самойленко К. О.,**студент**Київського військового лицейу імені Івана Богуня*

ВЕРБАЛЬНА АГРЕСІЯ ЯК НАВМИСНА ДЕСТРУКТИВНА ПОВЕДІНКА В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Анотація. Статтю присвячено аналізу основних форм вербальної агресії в англомовних соціальних мережах та описові лексико-фразеологічних засобів, за допомогою яких вербальна агресія реалізується. Виявлено специфіку мовленнєвої поведінки комунікантів та розглянуто мовний вплив на співрозмовника, що здійснюється під час прояву вербальної агресії.

Ключові слова: вербальна агресія, соціальні мережі, лексико-фразеологічні засоби мови.

Постановка проблеми. За останнє десятиліття у всьому світі відзначається зростання насильницьких дій. Весь світ фактично перетворився в зону глобальної небезпеки. На оперативному зборі керівного складу Збройних Сил України, який відбувся в січні 2017 року, було зазначено, що на сучасному етапі історичного розвитку суспільства проблема агресії і насильства актуалізується в умовах становлення інформаційного суспільства та глобального інформаційного простору, стрімкого розвитку суспільних комунікацій, інформаційно-комп'ютерних і телекомунікаційних технологій: «Руйнується світовий порядок, зазнає безпрецедентних випробувань заснована на засадах свободи і демократії єдність Заходу, кардинально змінюється світовий устрій, сформований після Другої світової війни. Транснаціональні корпорації, насамперед у сфері інформаційних технологій, які дедалі більше відокремлюються від національних «коренів», визначають обличчя світової економіки. Національні уряди втрачають можливості впливу на них. Формується глобальне мультинаціональне суспільство. Планету оповила мережа зв'язків, поза якими сучасне суспільство вже не може функціонувати» (<http://www.mbo.gov.ua/news/2712.html>). **Актуальність статті** викликана зростанням інформаційного насильства в сучасних умовах: «Новітні інформаційні технології трансформують соціальну комунікацію і тим самим змінюють суспільства. Традиційні медіа дедалі більше поступаються місцем соціальним мережам. Зникають фільтри, які ще учора ускладнювали поширення недостовірної інформації та руйнівних психологічних впливів. Сьогодні навіть божевільний може у мить перетворитися на «зірку» Інтернету, а згодом і впливати на настрої мільйонів, а через це й на державну політику. Державна ієрархія доповнюється, а подекуди й заміщується мережами, більш хаотичними за своєю суттю. Це зменшує стійкість і стабільність системи та вимагає від тих, хто має скеровувати ключові суспільні процеси у конструктивне русло, кардинально нових підходів, знань і навичок. Проблема інформаційної агресії, деструкції й насильства відноситься до вкрай актуальних і важливих напрямів досліджень, що мають наукове, прикладне та суспільно-політичне значення» (<http://www.mbo.gov.ua/news/2712.html>). Про актуальність проблеми вербальної агресії свідчить той факт, що вона широко представлена в сучасних лінгвістичних дослідженнях: проведено лінгвістичний аналіз форм мовної агресії в ЗМІ

(Т. Воронцова, Е. Какорін, Г. Копніна, А. Сковородников, Ю. Щербініна), досліджено форми, типи і дискурсивні тактики вербальної агресії (Л. Гараєва, Л. Закоян, А. Карякін), вивчені особливості вираження вербальної агресії в художньому тексті (А. Ларіонова, І. Лазебная). Однак необхідно відзначити недостатню розробленість теми прояву вербальної агресії в інтернет-комунікації.

Метою статті є аналіз основних форм вербальної агресії в англомовних соціальних мережах.

Виклад основного матеріалу. Агресія відноситься до найбільш серйозних проблем сучасного людства. З метою розробити конструктивні підходи до вивчення вербальної агресії як феномена людини і культури необхідно обґрунтувати й звести воедино наукові концепції щодо поняття людська агресія. Найбільш важливі результати у вивченні природи й механізму агресії досягнуті в галузях соціальної філософії, психології й соціології. Прихильники інстинктивістської, біологічної концепції (К. Лоренц, Б. Поршнев, А. Назаретян, З. Фрейд) вважають джерелом усього руйнівного в людині тваринну, інстинктивну природу. Неофрейдистські концепції, що торкаються проблеми агресії, розвинені А. Адлером, С. Грофом, В. Райхом, Г. Салліваном, К. Хорні, К. Юнгом та ін. Біхевіористська теорія визначає людську агресію впливом на людину навколишнього середовища (Д. Уотсон, Б. Скіннер, Е. Толма, К. Халл та ін). Визначення специфічної форми соціальної поведінки особистості, що набувається й підтримується всіма умовами її соціального оточення, агресія отримала в необихевіористській теорії (О. Бандура, А. Басс, Д. Зілманн, П. Зімбардо). Біосоціальний погляд на проблему агресії будується на співвіднесенні цих двох концепцій (Е. Фромм). Існує й більш загальна точка зору, яка полягає в тому, що всі дії, які мають «деструктивний» характер, є агресією і всі вони мають загальну психологічну природу та, в результаті, являють рефлекс агресивних імпульсів на ерзацоб'єкти (Л. Берковіц, Р. Берон, Б. Беттельхайм, Д. Доллард, Е. Мегарже, М. Міллер та ін.). Соціологічний підхід убачає причину агресії в соціальній невлаштованості суспільства (Е. Богардус, Р. Гарофало, Ч. Беккарія, Е. Дюркгейм, Е. Кречмер, О. Конт, Ч. Ломброзо, Е. Мертон, Е. Саттерленд, Р. Парк, Е. Шелдон й ін). Він може застосовуватися як науковий метод для вирішення соціальних і політичних проблем сучасного суспільства. Проаналізувавши низку праць, присвячених вивченню природи й механізму агресії, визначення агресії можна поділити на дві основні групи: агресія як навмисна деструктивна поведінка, що заподіює шкоду і завдає збитку іншій людині, і агресія як прояв активності, прагнення до досягнень, інструмент для самоствердження, самореалізації і домінування над іншими. Таким чином, оцінка агресії неоднозначна: залежно від виконуваних функцій вона може бути як негативною, так і позитивною [1, с. 6].

На думку Н. Чеботарьової, агресія здатна не тільки «динамізувати активність деструктивних процесів, але й захищати від впливу деструктивних сил, відстоювати честь країни, служити вітчизні та будувати майбутнє. ... мирне співіснування диктується суворістю реальністю та імперативом виживання людства, інакше світ поглине хвиля руйнівного зла» [2, с. 11]. На думку А. Мелоян, «феномен агресії, хоч і перебуває у взаємозв'язку з іншими явищами, такими як тривога, стрес, фрустрація, депресія та ін., є сам по собі більш локальним явищем, пов'язаним зі сферою спілкування, тому агресія стосується не лише деструктивного боку особистості, але й її сутності саме в суперечливих (діаметральних) проявах: чорне – біле, добро – зло, що символізує китайський знак «їнь і янь» [3, с. 17]. Тому вважаємо доречним навести визначення вербальної агресії, яке запропоновано О. Храмцовим: «Це – цілеспрямована, деструктивна поведінка, яка виражається в особливому виді інформаційних діянь – вербальних (словесних), які мотивовані ворожістю та ненавистю до людей, суспільства, наносять шкоду життю, здоров'ю, честі та гідності, правам людей або викликають у них психічний дискомфорт (стан напруги, тривоги, страху та інші негативні емоції) [4, с. 8].

В. Пилипчук виокремив такі основні властивості вербальної агресії, які притаманні інтернет-комунікації: а) несиловий характер, відсутність підпорядкування фізичним закономірностям (немає маси, ваги, розміру, температури тощо); б) нелінійність, тобто непропорційна залежність причини й наслідку, порушення закону збереження матерії та енергії, кумулятивний характер, можливість лавиноподібного зростання інформації; в) можливість максимальної дальності й швидкості розповсюдження, що зростає з розвитком інформаційних технологій; г) можливість ідеального клонування; д) нелокалізованість у часі – наслідки інформаційної агресії і насилля можуть бути розмитими у часі й просторі; е) пандемічність, опосередкований характер і потаємність впливу (інформаційна дія має глобальний характер й на відміну від фізичного впливу, може бути абсолютно непомітною); ж) віртуальний характер дії, можливість фокусування, селективність, уразливість (крихкість інформаційного світу, легкість доступу, можливість зламу інформаційних систем) [5]. Позитування вербальної агресії в соціальних мережах сприяють такі її характеристики: а) багатоканальність. Якщо один з елементів випадає з процесу комунікації, вона знаходить альтернативні шляхи передачі інформації; б) публічність, загальнодоступність, всезагальна рівність. Соціальні мережі нівелюють рольові характеристики адресата та адресанта, кожен учасник комунікації має рівне право голосу; в) фундаментальна цінність свободи слова та вільного висловлення думки; г) спонтанне, неструктуроване спілкування; д) інтимізоване спілкування, оскільки користувачі мають можливість контролювати рівень доступу до інформації, опублікованої в його профілі, і визначати, хто має доступ до тієї чи іншої частини сторінки; е) відсутність зовнішнього контролю, кожен користувач вправі діяти у них так, як вважає за потрібне; ж) інтертекстуальність, яка полягає в тому, що користувачі можуть поділитися зі своїми друзями посиланнями на інформацію, розміщену на інших сайтах; к) тривалість зберігання інформації є невизначеною, оскільки її носій або модератор групи може видалити її в будь-який момент; и) спрямованість на діалог. Монолог є реплікою з великого діалогу і має потенцію до перетворення на діалог або полілог за умови зацікавлення з боку інших та їх втягнення шляхом коментування.

Позитування вербальної агресії в соціальних мережах відбувається наступними шляхами.

1. Образа. Г. Кусов зазначає, що «в логічній формулі мовного акту образи теза про соціальну неспроможність особистості підноситься в безпечальній вигляді, і саме це створює ілюктивний ефект мовного акту образи. У такому розумінні образа це – мовний акт прямої дії, що спрямований на придушення інтелектуальної складової частини свідомості особистості з метою заперечення її соціальної значущості. Образливе судження будується за принципом гри на пониження соціальної оцінки: все, що ти робиш або говориш, – несуттєво, оскільки ти не можеш бути «знавцем» в силу того, що ти «ізгой», перебуваєш внизу соціальної ієрархії. Образа – це результат зривання «титових свідощів», які ресструють соціальний статус у суспільстві: позбавлення титулу або рангу, постановка вироку, діагнозу, звинувачення в аморальній поведінці – такий арсенал засобів комунікативного тиску на особистість» [6, с. 86]. Найбільш часто образа виступає у вигляді оціночних суджень, що встановлюють абсолютну або відносну цінність будь-якого об'єкта (особистості). З огляду на той факт, що сучасне суспільство є суспільством інформаційним, слід зазначити, що найбільш яскраво оцінка представлена в соціальних мережах, де найбільш яскраво представлені характеристики політичних діячів, діячів культури і шоу-бізнесу. Аналіз коментарів свідчить, що для реалізації мовного акту образи в англійських соціальних мережах використовуються: 1) оціночні висловлювання, що включають в себе негативний компонент і вказує на низький рівень інтелекту або психологічні проблеми (*You are a fool!*; *Clinton numb nuts*; *Crazy old Joe's been insane for years*); 2) алюзії. При зверненні до алюзії кожен новостворений текст виникає на основі попередньо створених текстів: *He's like King Midas evil twin, everything he touches turns to nothing. When his executive orders and his toxic policies push his numbers below 35%, the GOP will impeach. They won't risk the mid-terms. Why would you lose your job in support of a loser?* У наведеному прикладі відбувається транспозиція легенди про фрігійського царя Мідаса, якого погубила жадібність і дурість, в інший текст, при якому семантика тексту-донору переосмислюється, трансформується і створює своєрідний код семантики тексту-реципієнта. Автор характеризує політика як огидного близнюка царя Мідаса (*King Midas evil twin*) і завдяки цій підсилювальній конструкції демонструє свою зневагу. З метою надання експресивно-емоційного навантаження тексту автор використовує прикметники загальної негативної оцінки (*toxic policies*), стилістично знижену лексику (*loser*), питальні речення (*Why would you lose your job in support of a loser?*), погрозу-передбачення (*the GOP will impeach. They won't risk the mid-terms*). Даний приклад доводить, що в більшості випадків вербальна агресія маніфестується завдяки комплексу особливо підібраних мовних засобів. Слід відзначити, що в соціальних мережах автори з частотністю використовують алюзії, що пов'язані з негативними модусами буття нацизму (стражданнями, відчасом, страхом, болем, невпевненістю, хаосом, злобою, люттям, злістю, ненавистю, зневірою, безвихіддю, абсурдністю): *Whilst this is an outrageous proposal that the Nazi party actually proposed in the 1930s, it's worth bearing in mind that Theresa May is incompetent. Business will not stand for it for a start. Theresa May is also not «strong» as her ideological predecessors in 1930s Germany were, if it's ever implemented, this policy will amount to a token fee or some easily circumvented «tax» that hardly anyone ever ends up paying; They just don't make dictators like they used to*; 3) інвективне словживання. До основних тематичних груп інвективів, які характерні для англійських соціальних мереж, відносяться: а) звернення до нечистої сили (*Witch one; They literally worship the devil. Hail Satan!*); б) звинувачення в народженні від батьків, які не перебували в офіційному шлюбі (*Disrespectful bastards who filmed this just kept on walking*

and filming while other people are helping the injured just to put it on fbook u sick twats); в) найменування інтимних відносин, назв статевих органів, нижньої білизни (*America still has its panties down to its ankle's for Saudi oil*); г) протиставлення себе уявної референтної групи, що втілює в собі «чужака» (*I saw this on a thread I was on so I asked the douchebag what he objected to? Was it that he offended the Muslims, or was it that the thought of little children being murdered by these savage barbarian scum Muslims was justified to him? I asked what should he have called them? NO RESPONSE??????*). В наведеному фрагменті в якості «чужака» представлені огидні істоти (дикуни); 4) метафоричний перенос (*He'd be a lame duck*). Аналіз коментаріїв довів, що в англійських соціальних мережах широке поширення отримало метафоричне перенесення на об'єкт вербальної агресії явища, яке пов'язується зі злом: *GOP is pure evil. I think they actually get off on hurting people; He is a core of evil*. В фрагменті: *President Trump doesn't seem to have to drain the democratic swamp...they're doing pretty good at their own self-destruction! GLUB GLUB BOOM!* Завдяки метафоричному переносу характеристик явища «болото», демократична партія США, представником якої виступає президент Д. Трамп, представлено як місце проживання нечистої сили та характеризується брудом, застоєм, відсутністю живої діяльності, ініціативи; 5) вживання прикметників загальної негативної оцінки властивостей, якостей, характеристик особистості (предмета, явища), які демонструють негативне відношення до адресата: (*They can go to hell the filthy lying scum; Greedy, hypocritical, egotistical, power-hungry, homophobic, vindictive and racists; Three worthless humans; Corrupt, that's about it; They're horrible human beings and they need therapy. That's the matter with them; They are just fu..... mean, hateful!!!!; They're revolting, but not revolting enough!*).

Як свідчать наведені приклади, для оцінки використовуються порівняння тільки з тим, що викликає неповагу, презирство, огиду, але не ненависть або обурення. Вживання непристойної форми слів і виразів, що спрямовані на конкретну особистість, розцінюються як мовна агресія і посягання на честь і гідність адресата.

2. Звинувачення в порушенні соціальних норм. Однією з форм мовленнєвої агресії в англійських соціальних мережах є звинувачення опонента в порушенні ним норм національно-культурної поведінки, нехтування певними культурними цінностями, що реалізується за допомогою наступних категорій лексичних і фразеологічних одиниць: а) слова і вирази, що позначають антигромадську діяльність, яка засуджується суспільством (*Folks, someone needs to say it! The Democrat party died in 2016! It is UNDENIABLY the party of the felons, atheist, babykillers, illegals, perverts, Socialist Hollywood, benefit cheats, traitors, cowards. The worst of America!! Include STEPHEN COLBERT and CNN*). Аналіз коментаріїв довів, що в англійських соціальних мережах широке поширення отримало звинувачення в таких явищах, які становлять об'єктом негативної оцінки суспільства, як кримінальне порушення закону (*perpetrator, illegals, benefit cheats, felon, sex offender, babykillers, robbing, stripping, steal*), пагубна звичка (*addiction*), фанатизм (*bigotry*), расизм (*racism*), порушення клятви (*lied under oath*), дармоїдство (*looking for excuses not to get to work*), зрада (*traitor*), корупція (*corruption*); б) слова, що містять експресивну негативну оцінку поведінки людини, властивостей його особистості (*Greed & fear; ...hate, ignorance, racism, greed, misogyny...take your pick; This behavior isn't new. They have always been spineless, heartless, morally bankrupt, selfish, money-grubbing, power hungry, weasels*). Аналіз коментаріїв довів, що найбільш обурення в користувачів соціальних мереж викликають такі негативні риси характеру, як брехливість (*lying conman*), жадібність (*greed, money-grubbing*), знецінення моральних цінностей (*selfish,*

morally bankrupt, heartless), женоненавистництво (*misogyny*); в) слова з яскраво вираженою негативною оцінкою, що фактично складає їх основний зміст (лицемір, пліткар, манія величч): *Americans have endured the slings and arrows of the outrageous liberal establishment, who thinks of themselves as guardians of truth and tolerance, but in reality are nothing more than self-righteous hypocrites with illusions of grandeur; Republican = hypocrite; MSNBC = Gossipmonger*. Адресна негативна інформація про особу використовується для спотворення соціального образу особистості, завдає шкоди іміджу, псує соціальний портрет і веде до втрати в очах колективу попередньої соціальної значущості індивіда, який став об'єктом мовної агресії.

3. Глузування. Ця форма мовної поведінки в англійських соціальних мережах реалізується у вигляді: а) насмішки, яка часто будується на підтексті або іронічній розбіжності сказаного з реальним: *Please go to an emergency room immediately. You have missed taking your medication and we fear for your safety*. У наведеному фрагменті з метою прихованого глузування автор з удавано серйозною, співчутливою, шанобливою модальністю турбується про здоров'я адресату, але прихований підтекст свідчить про зовсім протилежне. Таким чином, автор не йде на відкритий конфлікт, однак різка маніфестація комічного в коментарі свідчить, що його мета – приниження співрозмовника, нанесення образи. За ступенем інтенсивності мовна агресія в глузуванні приймає «стерту», «розмиту» форму: *Where's the men in white coats?*; б) сарказму, відмітними рисами якого є різкість і нещадність, вираз ненависті. У проаналізованому фрагменті автор виступає проти існуючої реальності Америки, в якій, на думку автора, втрачена етична норма. Слід сказати, що багато в чому сатиричне ставлення автора передано завдяки метафорам, в яких він порівнює сучасне соціально-економічне положення в США з телевізійною комедією, яка не мала успіху, а Д. Трамп – з диктатором, який був народжений із золотою ложкою в роті. Сатиричний ефект досягається також за допомогою гротеску: автор зображує країну як театр, на сцені якого розгортається трагікомедія. Реалізовувати сатиричний ефект в представленні Америки як театрального дійства сприяють спеціально підібрані лексичні одиниці: *satire, comedy, tragic, the curtain has been pulled back, shit-show, funny*. Також автор використовує негативно-забарвлену лексику з метою продемонструвати критику, неповагу, несхвалення, невдоволення на адресу особи, чії особистісні якості або поведінка не відповідають моральним та соціальним нормам і правилам суспільства: *outrageous, bad, the worst, inappropriate, stupid, misunderstanding, pervasiveness, not understand, unfortunately, indictments, havoc*.

4. Вороже зауваження. Типовим для англійських соціальних мереж є імпліцитна форма злопобажання за допомогою вступних слів, сполучень і пропозицій: *Hope he rots in hell; Hope he goes down! I believe he (Trump) will resign because he is too weak to take the pressure*, або за допомогою модальних дієслів *must, ought, should, need: They all must go with their regressive evil agenda; The Dictator and his Bag of Idiots need to be removed*. Слід зауважити, що злопобажання посідають незначне місце в комунікації англійських соціальних мереж.

5. Осуд. Приймаючи до уваги параметр «об'єкт», осуд можливо розглядати як прямий і імпліцитний. При прямому осуді об'єкт критики вказується відверто: *Trump and his Administration have entered Washington with the help of the GOP leadership with the goal of raping and pillaging the world of oil and natural gas! Americans will have none of that! Clean energy, pluralism and a better quality of life for working Americans and Taxing the top 1% because their greed is obviously not going to change on its own! The GOP would rather fall apart than stand for the good of American people. Russia is not our sovereign neighbor!!!*

У представленому фрагменті головним засобом осуду є слова із семантикою руйнування для позначення деструктивного впливу на предмет (*raping, pillaging, fall apart*), слова, що містять експресивну негативну оцінку поведінки людини або властивостей його особистості (*greed*), формування опозиції «свій» – «чужий» (*American people – Russia; Americans – Trump and his Administration*), заперечення (*not going to change; not our sovereign neighbor; none of that*). При імпліцитній формі осуду може відбуватися шляхом: а) порівняння з іншим об'єктом (людиною): *Does anyone remember Obama colluding and having a bonhomie with Russian plutocrats in White House? Does anyone remember Obama cheating students at a fake university? Does anyone remember Obama hiding tax returns?* У наведеному фрагменті не згадується ім'я Д. Трампа, але в читача не постає питання, хто є об'єктом звинувачення. Автор використовує формування опозиції «екс-президент» – «нинішній президент», а також вдається до алюзії на найгучніші скандали, які пов'язані з ім'ям Д. Трампа; б) критики не самого об'єкту, а його оточення (*Republicanism is a mental disorder... A danger to national security, and doomed political ideology that shows nothing but contempt for our Democratic processes, and Democracy itself*). У даному фрагменті осуд спрямовано на Республіканську партію Америки, представником якої є Д. Трамп. Таким чином, шляхом установлення смислових зв'язків між особою інвектума і певним явищем, яке оцінюється негативно, Д. Трамп зазнає критики як глава партії, за політику якої він є відповідальний.

6. Погроза. Адресант використовує такі мовні засоби, при яких ілюкція загрози закладена в семантиці самого мовного акту: *They all need to go! RESIST AND VOTE!!!* У приведених фрагментах ілюктивною силою загрози володіють лексеми *need to go, resist, vote*. Семантика загрози тут закладена в екстенціоналі значення приведених лексем, загроза лежить на поверхні. У фрагменті *«Republican Party needs to change their name to RUSSPUBLICANS. COMRADE TRUMP sold out our democracy to PUTIN and ALL the RUSSPUBLICAN party leaders stayed silent. They are ALL TREASONOUS TRAITORS and Mr. Trump is an ILLEGITIMATE president. Prison for all of them»* загроза міститься в імплікаціоналі. Фраза містить такі пресуппозиції: а) адресат є учасником злочинної змови з Росією (*sold out our democracy to PUTIN*); б) оточенню адресата властива пасивна, свідомо, вольова, суспільно небезпечна, протиправна поведінка, яка полягає в невиконанні суб'єктом обов'язку діяти (*the RUSSPUBLICAN party leaders stayed silent*); в) дії адресата і його оточення мають суспільно небезпечні (злочинні) наслідки (*treasonous traitors*); г) дії, які вступають у суперечку із законом, мають бути покараними (*prison*). Для користувачів англійських соціальних мереж характерно використання погроз-підбурювання (*Such simple solution: fire the all!*) та погроз-процств (*He will be impeached – before you can say, «RUSSIAN ROULETTE»!!!*).

7. Вживання зниженого слова або виразу для демонстрації негативного ставлення до адресата. Будь-яке комунікативне спілкування має на увазі дотримання визначених мовних правил. Відмова від їх дотримання свідчить про те, що адресант використовує ситуацію комунікативного контакту в особливих прагматичних цілях. Ю. Щербініна зауважує, що «вивчення вербальних проявів агресії з погляду теорії мовних жанрів розширює коло аспектів дослідження, даючи змогу розглядати не тільки цілеспрямовану, ініціативну мовну агресію, а й поведінкову, інструментальну» [7, с. 152]. Порушення етичних норм спілкування, зниження рівня мовної культури, інвективізація і вульгаризація мови є проявом непрямої вербальної агресії, що може сприйматися опонентом як свідомий намір скривдити супротивника з метою продемонструвати своє домінуюче становище.

Висновки. Таким чином, у соціальних мережах формується власний специфічний дискурс, який змінює характер взаємодії між комунікантами. Віртуальне середовище має низку характеристик, які є причиною специфічного характеру вербальної агресії в інтернет-комунікації. Приймаючи до уваги кількісні показники, використання форм вербальної агресії в англійських соціальних мережах можливо представити у вигляді ланцюга: осуд > звинувачення в порушенні соціальних норм > вживання прикметників загальної негативної оцінки властивостей, якостей, характеристик особистості (предмета, явища) > глузування > вживання зниженого слова або виразу для демонстрації негативного ставлення до адресата > вороже зауваження > оціночні висловлювання, що включають в себе негативний компонент і вказує на низький рівень інтелекту або психологічні проблеми > погроза > інвективне слововживання > алюзії > метафоричний перенос.

Література:

1. Мазоха І.С. Індивідуально-психологічні особливості агресивності особистості: автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.01 / І.С. Мазоха; Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського. – О., 2008. – 20 с.
2. Чеботарьова Н. В. Феномен агресії у людському досвіді: соціально-філософський вимір: автореф. дис... канд. філософ. наук: 09.00.03 / Н. В. Чеботарьова; Харк. військ. ун-т. – Х., 2002. – 19 с.
3. Мелоян А.Е. Глибинно-психологічні витoki агресивності особистості (на матеріалах активного соціально-психологічного навчання): автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.07 / А.Е. Мелоян; Ін-т психології ім. Г.С. Костюка АПН України. – К., 2004. – 20 с.
4. Храмов О.М. Кримінологія вербальної агресії: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / О.М. Храмов; Нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2003. – 19 с.
5. Пилипчук В.Г., Дзьобань О.П. Проблема агресії і насильства: світоглядно – інформаційний вимір [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://social-science.com.ua/article/806>.
6. Кусов Г.В. Общие и частные задачи криминалистического обеспечения лингвистической экспертизы / Г.В. Кусов // Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики. – Тамбов: Грамота, 2011. – № 5-3. – С. 84.
7. Щербініна Ю.В. Вербальна агресія / Ю.В. Щербініна. – М.: ЛКИ, 2008. – 360 с.

Храбан Т. Е., Самойленко К. А. Вербальная агрессия как преднамеренное деструктивное поведение в социальных сетях

Аннотация. Статья посвящена анализу основных форм вербальной агрессии в англоязычных социальных сетях и описанию лексико-фразеологических средств, с помощью которых вербальная агрессия реализуется. Выявлена специфика речевого поведения коммуникантов, рассмотрено речевое воздействие на собеседника, осуществляемое во время проявления вербальной агрессии.

Ключевые слова: вербальная агрессия, социальные сети, лексико-фразеологические средства языка.

Khraban T., Samoylenko K. Verbal aggression as deliberate destructive behavior in social networks

Summary. The article deals with the analysis of the main forms of verbal aggression in English-speaking social networks and the description of lexical and phraseological means of verbal aggression realization. The specificity of communicants' speech behavior is revealed, the speech influence on the interlocutor that is realized during the verbal aggression manifestation is considered.

Key words: verbal aggression, social networks, lexical and phraseological means of language.